4.11.2025

Valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Vastinekuuleminen 5.11.2025
Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta (HE 97/2025 vp)

Valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt valtiovarainministeriöltä vastinetta saamistaan hallituksen esitystä HE 97/2025 vp koskevista lausunnoista kaivosten sähköverotuen osalta. Osassa lausunnoista käsiteltiin kaivosmineraaliveroa, ja tätä koskevia lausuntoja voidaan käsitellä kaivosmineraaliverosta annetun esityksen yhteydessä.

Elinkeinoelämän ja kaivosalan lausunnoissa todettiin, että sähköveron korotus nostaa kaivostoiminnan kustannuksia merkittävästi, mikä vaikuttaa suoraan investointien kannattavuuteen. Lausunnoissa katsottiin, että valmisteilla on myös kaivosmineraaliveron korotus, joka kasvattaisi kaivosten kokonaisverorasitusta. Lausunnoissa todettiin, että veronkorotus voi heikentää kaivostoiminnan kilpailukykyä, investointihalukkuutta ja puhtaan siirtymän toteutumista. Muut lausunnonantajat kannattivat esitystä kaivosten sähköverotuen poistosta niin valtiotaloudellisista kuin ympäristösyistä. Näissä lausunnoissa todettiin, että veronkorotus kannustaa energiatehokkuuteen energiaintensiivisessä kaivostoiminnassa. Lisäksi eräissä lausunnoissa katsottiin, että teollisuuden ja kaivostoiminnan rajanvedon tulisi olla selkeä. Samoin katsottiin, että esitys hidastaisi kaivostoiminnan sähköistymistä, koska fossiilisten polttoaineiden kilpailukyky paranee suhteessa sähköön. Eräässä lausunnossa tuotiin esille, että teollisuusmineraaleilla taas ei ole globaaleja pörssihintoja, ja tyypillisesti hinnat sovitaan suoraan asiakkaiden kanssa. Teollisuusmineraalien osalta korotettu hinta siirtyisi maatalouden ja rakennustuoteteollisuuden maksettavaksi.

Valtiovarainministeriö
Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
PL 28, 00023 Valtioneuvosto

puh. 0295 16001 (vaihde)
kirjaamo.vm@gov.fi
www.vm.fi
Y-tunnus 0245439-9

Finansministeriet
Snellmansgatan 1 A, Helsingfors
PB 28, 00023 Statsrådet

tfn 0295 16001 (växel)
registratorskontoret.fm@gov.fi
www.finansministeriet.fi
FO-nummer 0245439-9

Kuten esityksessä on todettu, ehdotettu muutos lisäisi valtion sähköverotuloja vuoden 2026 tasolla arviolta noin 11 miljoonaa euroa ja nostaisi sähköverotukea saavien kaivosten kustannuksia verotuen verran ja siten heikentäisi kaivostoiminnan kannattavuutta. Lisäksi kaivosmineraaliveron noin 70 miljoonan euron korotus huomioiden, kaivosyritysten verorasitus kasvaisi yhteensä noin 80 miljoonalla eurolla.

Kuten esityksessä on myös todettu, kaivosten siirtäminen yleiseen sähköveroluokkaan nostaisi niiden hankkiman sähkön hintaa. Tämä voi kannustaa niitä parantamaan energiatehokkuuttaan. Kaivostoiminnan sähköistymiseen ja sitä kautta hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen veromuutoksella arvioidaan olevan vähäinen vaikutus. Sähkö on polttoaineita edullisempi energialähde ja sähkömoottoreiden hyötysuhde polttomoottoreita selkeästi parempi.

Voidaan olettaa, että kaivosyritykset eivät voi siirtää kohonnutta sähköverorasitusta niin metallien kuin teollisuusmineraalien osalta tuotteidensa hintoihin, koska hinnat määräytyvät kansainvälisillä markkinoilla. Kohonnut sähköverorasitus (11 milj. euroa) jää siten kaivosyritysten kannettavaksi. Tilastokeskuksen kansantalouden tilinpitoa koskevien tietojen perusteella voidaan arvioida, että sähköveron korotus muodostaa karkeasti arvioiden alle prosentin metallikaivostoimialan vuoden 2023 kustannuksista.

Lisäksi voi mainita EU:lta saatuihin RRF (Recovery and Resilience Facility) maksatuksiin liittyen, että valtiovarainministeriö käy tällä hetkellä neuvotteluja komission kanssa asian ratkaisemiseksi siten, siten ettei siitä aiheutuisi tulonmenetyksiä Suomelle.

Myös rajanvetoa teollisuuden ja kaivostoiminnan välillä on täsmennetty esityksessä niin, että vastaa vielä paremmin vastaavaa rajanvetoa, jota sovellettiin vuonna 2015. Verohallinto on tietoinen rajanvetoon liittyvistä kysymyksistä, ja sen mukaan rajanveto on lähtökohtaisesti toiminut käytännössä.

Neuvotteleva virkamies Krista Sinisalo